

OP DRIFT

DE PERFORMANCE DIE NIET KON PLAATSVINDEN

IN HAAR WERK POGT INE VAN SON OM MEER TE VATTEN DAN HET ZICHTBARE. OOIT BEGON ZE MET TWEEDIMENSIONALE TEXTIEL, NU MAAKT ZE VOORAL LOCATIEGEBONDEN INSTALLATIES. EN ZE FLIRT MET PERFORMANCE ART OM ZO HET SPEL TE KUNNEN SPELEN TUSSEN ZICHTBAAR, ONZICHTBAAR EN VOELBAAR.

Lang geleden startte Ine met werken in textiel voor aan de muur. Door de loop van de tijd werd haar werk steeds ruimtelijker. Het platte werk werd steeds minder plat, langzaam kwam het los van de muur. Ine vond uiteindelijk haar eigen beeldtaal in het werken op locatie. In situ-installaties die hun ruimte claimen; omgeving en installatie beïnvloeden elkaar, alsof ze met elkaar in gesprek zijn. De woorden van een vroegere docent zijn haar bijgebleven: "Iedere kunstenaar heeft een eigen maat. Dat kan heel groot of juist heel klein zijn. Of iets daar tussenin. Het is belangrijk dat je je eigen maat weet te vinden omdat daarin je beelden de meeste kracht krijgen." Uiteindelijk vond Ine haar eigen maat in het werken op locatie. Haar werk mag minstens even groot zijn als zijzelf, liefst gro-

"...IN LENGTE VAN DAGEN..." DETAIL VAN DE INANG. GECREËRD IN OPDRACHT VAN EEN BUNDER KUNST IN 'S-HEER ARENSKERKE 2018 ©INE VAN SON

TEKST:
INE VAN SON

ter, omvangrijker. Vaak bestaat het uit een veelvoud van losse onderdelen; als de installatie weer wordt afgebroken blijft niet veel meer over dan losse draden, takken of andere objecten. Hun kracht bestaat uit het samengaan.

De ruimte die haar werk inneemt, mag innemen, is belangrijk. Haar concepten komen het best tot hun recht wanneer het werk een (binnen)ruimte kan vullen, wanneer de afmeting groot genoeg is om een plek te claimen in een (buiten)ruimte. Bezoekers kunnen er omheen of er in en worden opgenomen in het werk. Zo gaat veel meer dan alleen beeld meespelen. Ook geur, temperatuur, geluid (of de demping of afwezigheid daarvan), structuur en tastbaarheid spelen allemaal een rol. Dat maakt het voor Ine zo uitdagend; er zijn altijd weer aspecten en invloeden van buiten die zich onverwacht opdringen, maar die wel een belangrijke rol gaan spelen in het werk.

Een aantal jaren geleden kreeg Ine de vraag van concertorganisatie Groeten Uit Oisterwijk om hun ruimte wat aantrekkelijker te maken. Zij gebruikten een kaal karakterloos zaaltje zonder ramen. Dit moest omgetoverd worden tot een aangename plek voor folk-concerten. Ine begreep dat het hier vooral zou gaan om sfeer; kleur, materiaal en belichting die ondersteunend zijn voor het beleven van de optredens. Bij deze opdracht werd sfeer, die in haar werk natuurlijk altijd al belangrijk is, het leidend gegeven. Zo ontstond 'De kleur van muziek'. De reacties van bezoekers versterkten haar idee over het belang van bijkomende elementen zoals licht en geluid voor hoe een werk wordt ervaren. Mogelijk werd hier de kiem gelegd voor haar interesse voor performance art.

Omdat Ine textiel gebruikt in haar installaties krijgt ze vaak reacties over de hoeveelheid uren die nodig zijn om het werk te maken. Dat klopt, ze werkt vaak met materialen die vanaf de bron (de plant of het dier) door haar handen gaan. Maar het werken met ander materiaal kost ook veel uren en daarop reageren bezoekers toch anders. Natuurlijk speelt het imago van textiel hierbij een rol. Het wordt nog vaak geassocieerd met 'huisvlijt' en veel minder met kunst. Maar ook drong het besef tot Ine

door dat de waarde van het pure handelen wordt onderschat. Door de steeds herhaalde gelijkvormige bewegingen krijgt het werken met textiel iets meditatiefs. Het wordt als een rituele handeling. Het spinnen, haken en breien geeft een rust die wij in onze gehaaste samenleving steeds moeilijker kunnen vinden.

Dit gegeven gebruikte Ine expliciet voor de installatie die ze bouwde voor Een Bunder Kunst. Haar werk werd daar als volgt omschreven: "Ine wil de rem op het leven zetten. Ze wordt moe van al het gehaast, het geren en van de oppervlakkigheid. Ze wil de tijd nemen om de wereld écht te kunnen zien. Voor de installatie '... in lengte van dagen ...' nam ze een oud haakpatroon, vroeger gebruikt voor kastrandjes of stroken in beddengoed in ragfijne gehaakte kant. Dit patroon gebruikte ze om haar grove, zelfgesponnen schapenwol te haken. Ze bakent hiermee een stukje ruimte af. Om zich zo wat beschutter, wat veiliger te voelen. Ze bouwt dit stukje ruimte op met de middelen die haar ter beschikking staan: wol en tijd. Als een 'historisch', 'vrouwelijk' antwoord op de snelheid en hardheid van onze wereld. Ga binnen in die ruimte. Ervaar de beschutting en rust die er heerst. En als je wilt: ga zitten en haak ook een stukje kant. Om zo zelf 'de lengte van dagen' te ervaren." Ine maakte ook een video waarin ze zelf in de installatie zit en kant haakt.

Kunst is communicatie. Mensen zijn verbaal ingesteld, van kunstenaars wordt vaak verwacht dat ze hun werk kunnen uitleggen. Ine wil juist niet te veel uitleggen. Er zijn zoveel dingen die we niet zien maar wel voelen. Dingen die we niet kunnen benoemen maar wel ervaren. Ine wil graag de vinger leggen op die onbenoembare dingen. Ze wil spelen met sfeer, met de wereld van het onzichtbare. Met ervaringen, het voelen van diepere betekenislagen. Met spaarzame woorden wil ze hooguit suggereren, niet uitleggen.

En zo ontstond haar samenwerking met dichter Marion Steur. Ze kwamen een aantal keren ad hoc bij elkaar, maar ze besloten om hun samenwerking structureler te maken. Zo werd het duo MISS geboren. Daar waar Ine probeert om te verbeelden wat ze niet in woorden kan vatten, ver-

woordt Marion de ongrijpbare sferen van de beelden van Ine en van de locatie. Zo ontstaat een organisch geheel: woord gaat over in beeld gaat over in woord en zo verder. Tot 1 november is werk van MISS op twee plekken te zien: natuurbegraafplaats De Utrecht in Esbeek en Kloster Bentlage in Rheine (Duitsland).

Ine vind het soms moeilijk om de aandacht van bezoekers richting te geven. Een art performance biedt daartoe meer mogelijkheden. De samenwerking in MISS nodigde

uitdijend tot bonte vloot. Eén na één vloeit kunstenaar over in muzikant, art performance in concert, 'Miss' in 'Nikitov'. Hoewel ingegeven door de viering van onze bevrijding als aanleiding, lijkt het gedachtengoed achter 'Op Drift' niet afgebakend (...) De gedachtegang van de makers lijkt ontsproten uit een optelsom van universele idealen waarmee we het abstracte 'vrijheid', tastbaar opgehangen aan 'bootjes', zoal associëren (...) Dit maakt de idee achter deze art performance voor velerlei uitleg vatbaar (...)"

"DE KLEUR VAN MUZIEK" GECREËRD IN OPDRACHT VAN GROETEN UIT OISTERWIJK IN 2015 ©INE VAN SON
©FOTO BETSIE VAN DER KRUIJS

uit om meer te doen met beeld, met woord, met geluid, met sfeer en met de voordracht-kwaliteiten van Marion. Toen concertorganisatie Groeten Uit Oisterwijk plannen maakte voor de viering van 75 jaar bevrijding stelde Ine hen voor om een art performance in het programma op te nemen. En zo geschiedde. In zo'n twintig minuten zouden ze woord, beeld en geluid samenbrengen om een gezamenlijk verhaal te vertellen waarin die drie elementen elkaar ondersteunen.

Op de website staat het als volgt verwoord: "In opdracht van GUO-concerten Groeten Uit Oisterwijk voert kunstenaarsduo 'Miss' eenmalig 'Op Drift' uit. (...) 'Op Drift' ontwikkelt zich tot cyclische eenheid van woord, beeld en geluid. Voorgedragen zinnen roepen vragen (actie) op, ter plekke gecreëerde, kleurrijke bootjes geven antwoord (reactie). Het duo nodigt haar publiek uit om mee te bouwen. De ruimte laat zich overspoelen door een oceaan aan kleurrijke, deinende bootjes, geleidelijk

Helaas heeft het niet zo mogen zijn, de dag werd vanwege corona afgelast. Ine wil het idee graag alsnog vastleggen op video. Hierin kunnen wel beelden, woorden en geluiden worden vastgelegd, maar de interactie met het publiek en het bijna ongemerkt overgaan van de performance in het optreden van Nikitov zal daarbij helaas niet plaats kunnen vinden.

Het zal vast niet bij deze ene, gemiste kans blijven. Ine wil graag de mogelijkheden van art performance verder onderzoeken. Ze zal de komende tijd voorzichtig van start gaan met een samenwerking met de in Frankrijk wonende kunstenaar Sally Annett, die in haar carrière al vaak art performances heeft gebruikt. Volgend jaar zal Ine een periode 'in residence' doorbrengen bij het atelier van Annett. Ze hoopt hier ook haar eigen mogelijkheden met het medium verder te kunnen onderzoeken als een manier om haar beeldend werk meer diepte te kunnen geven, sfeer te creëren en zo de vinger te leggen op het onbenoembare. ■